

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาท ใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาตาม
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546
Legal measures to prevent violencefight among vocational students : child protection act
b.e.2546

ปณิธาน แสงเทศ¹

¹คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

*E-mail: susanda2009@hotmail.com

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาของมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ที่อาจก่อเหตุทะเลาะวิวาทตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้ทราบสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งกฎหมายใกล้เคียงในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของเยาวชนของต่างประเทศอันได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เพื่อเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติต่อเยาวชนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงและแนวทางในการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กของระดับผู้บริหารเป็นข้าราชการระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ในภาคประชาชนเป็นส่วนน้อยจึงไม่สมดุลกัน และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการปฏิบัติต่อเด็กตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ส่วนที่สอง การป้องกันโดยการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กยังไม่เหมาะสมกับสภาพและส่วนสุดท้ายมาตรการในการกำหนดโทษความรับผิดชอบสำหรับบิดามารดา ผู้ปกครองโดยการวางข้อกำหนดหรือให้วางประกันเพื่อป้องกันการกระทำความผิดยังมีข้อบกพร่องหลายประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเสนอให้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เกี่ยวกับการกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานให้มีความชัดเจนในเรื่องคุณสมบัติที่เหมาะสม นอกจากนั้นแล้วในส่วนของการป้องกันโดยการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เหมาะสม ส่วนความรับผิดชอบของบิดามารดา และผู้ปกครอง ซึ่งตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 ในการวางข้อกำหนดหรือให้วางประกันเพื่อป้องกันเป็นตัวเงินนั้น เห็นควรวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาบังคับใช้โดยให้นำมาบัญญัติเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
คำสำคัญ: ทะเลาะวิวาท, นักเรียนอาชีวศึกษา, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

ABSTRACT

The objectives of this research was to study problems of legal measures in preventing quarrel and violence among vocational student in Child Protection Act B.E.2546. To find out cause of problems, the solutions. And the law in preventing violence among youth in foreign countries which are law for law for children and youth in France, Japan and United States. The comparison study was to compare the discipline methods on such youth, develop the laws and propose suitable legal measures in preventing violence among vocational students.

The results of the study showed go follows : Firstly, The proportional problem of a National Child Protection Committee which consists of most of the senior government official and the less is from the public sector. The powers and duties of the officers are without expertise in treatment of the child as prescribed in the aim of the Act. Secondly, prevention by using child's welfare protection is not

appropriate. Thirdly, the penalty for parents and guardian by issuing the restrictions or put up bail in order to prevent the offense still has many flaws.

This study suggests that we should enact the suitable proportion of National Child Protection Committee, regulate the clear powers and duties of the authorities and provide the suitable measures for child' welfare protection. In the part of parents and guardian's responsibilities which are prescribed in National Council for peace and Order (NCPO)'s order number 30/2559 should the measure for safety so as to make the law and effective.

Keyword : Prevent, Vocational Students, Child Protection Act B.E.2546

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

องปัญหา

นักเรียนอาชีวศึกษาหมายถึง นักเรียนที่ศึกษาสายอาชีพของทุกสาขาอาชีพ ที่สถาบันการศึกษาเปิดทำการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)เยาวชนจะมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จนถึงระดับโตเกิน 20 ปี บริบูรณ์ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551)

ด้วยระบบการศึกษาของไทยมี 2 ระบบคือ ระบบการศึกษาสายสามัญและการศึกษาสายอาชีพ หรือที่บุคคลทั่วไปเข้าใจคือสายอาชีวศึกษานั้นเอง ในปัญหาที่ศึกษาคือนักเรียนอาชีวศึกษาให้ความถึงนักเรียนชายสายช่างวิชาชีพ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างกล ช่างก่อสร้าง ต่างๆ ตั้งแต่ในยุคที่สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมใหม่ๆ รัฐให้การส่งเสริมงบประมาณส่งเสริมการเรียนสายอาชีพมากขึ้นเพื่อผลิตฝีมือแรงงานเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม ซึ่งปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานตั้งแต่ปี 2475 ที่มีการก่อตั้งโรงเรียนสายอาชีพขึ้น 2 แห่งแรกของประเทศไทย คือ โรงเรียนก่อสร้างอุเทนถวายและโรงเรียนอาชีพช่างกล (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน) ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่านักเรียนอาชีวศึกษามีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ใช้ความรุนแรงต่อกันในลักษณะปัญหาเชิงสถาบัน คือ การ คุ่มคลัง ยึดมั่นในองค์กร สถาบันการศึกษา การข่มเหงกันเองของนักเรียนของแต่ละสถาบัน การแบ่งแยกสถาบัน หรือที่เรียกกันว่าปัญหาเชิงสถาบัน ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงในระดับสถาบันคู่กรณี โดยรูปแบบการทะเลาะวิวาทกันนั้นนั้นเพียงชกต่อยกัน ใช้ไม้ตีกัน ยกพวกตะลุมบอนกัน แต่

ในปัจจุบันมีการใช้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทำให้เป็นการก่ออาชญากรรมในลักษณะที่เป็นเด็ก การทะเลาะวิวาทกันของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยในบางครั้งมักมีรูปแบบการทะเลาะวิวาทโดยการใช้อาวุธร้ายแรงเช่น มีด อาวุธปืน วัตถุระเบิด ไล่ยิง ไล่แทงกัน ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรงต่อสังคมโดยรวม

ในการนี้เองกระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอวิธีแก้ไขปัญหาลักษณะเชิงสถาบันฯ หลายวิธีแล้ว ทั้งการเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย เปลี่ยนตราสัญลักษณ์ให้เป็นไปในทางเดียวกัน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ในทางทะเลาะวิวาทกันนั้นมักก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันที่ต่างๆ ทั้งในที่สาธารณะ บนรถโดยสารสาธารณะ ในห้างสรรพสินค้า นำประกาศทั้งสองมาใช้ร่วมกัน ซึ่งเยาวชนที่ควรได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองคือ นักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าว โดยการเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้ขยายกว้างออกไปทำให้เจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันระงับเหตุและแก้ไขปัญหาคือทันต่อสถานการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนนักศึกษาเอง

กรณีตัวอย่างนักเรียนอาชีวศึกษาใช้ความรุนแรง จาก วิเคราะห์พบว่า ในอดีตนั้น เยาวชนที่ทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงเหล่านี้จะใช้อาวุธจำพวกไม้หน้าสาม เหล็กฟุต ปืนปากกา แต่ปัจจุบันอาวุธจะเป็นพวกมีดดาบ ปืน ที่ใช้ในที่สาธารณะ ขณะที่บรรดาพวกนักเรียนที่ทะเลาะวิวาทกันส่วนใหญ่จะเป็นพวกเด็กช่างกล หรือกลุ่มเด็กสายอาชีพฯ ตัวเลขที่เด็กทะเลาะกัน ยกพวกตีกัน โดยเรื่องถึงสถานีตำรวจเมื่อปีที่ผ่านมาถึงกว่า 2,000 ครั้ง

กรณีที่ 2 เหตุการณ์นักเรียนอาชีวะทะเลาะวิวาท สรุปได้ว่า นักเรียนต่างสถาบันทะเลาะวิวาทกันติดต่อกัน 2 วัน คือวันที่ 24-25 พฤษภาคม 2555 ทั้ง 2 เหตุการณ์เกิดขึ้นบนรถประจำทาง ความเสียหายที่

เกิดขึ้นไม่ได้เกิดกับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย แต่เกิดขึ้นกับผู้อยู่ในเหตุการณ์ที่รับรู้เรื่อง ซึ่งเหตุการณ์แรกผู้โดยสารบนรถถูกถูกลง ในขณะที่เหตุการณ์ที่ 2 พนักงานขับรถสายถูกยิงเสียชีวิตจากเหตุการณ์ในครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มีมาตรการลงโทษโดย สถาบันการศึกษาทั้งสองโรงเรียนโดยดรับนักเรียนชั้น ปวช.1 ในปีการศึกษา 2556 และหากยังแก้ไขปัญหามาไม่ได้ก็ กระทั่งวงศึกษาธิการจำเป็นต้องปิดสถาบันที่ก่อเหตุ(สำนักข่าวผู้จัดการรายวัน, 2556, (ออนไลน์)www.tcijthai.com) ในขณะที่บางโรงเรียนแก้ปัญหาโดยการยกระดับการศึกษาจากเด็กปวช.เป็นระดับปริญญาตรีเพราะเห็นว่าด้านวุฒิภาวะ ความคึกคะนองจากการสำรวจพบว่านักเรียนในระดับ ปวช.เป็นระดับชั้นที่เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทบ่อยที่สุด จึงยุบการสอนไปแล้วมาเปิดการสอนระดับปริญญาตรีแทน แต่ปัญหายังมีอยู่เหมือนเดิม

เห็นได้ว่า ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษานี้ มีมานานมาก และรัฐได้หาวิธีการป้องกันแก้ไข ปัญหา เหล่านี้ มา โดยตลอด รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ออกมาตรการในการป้องกันโดยกำหนดให้ทั้งระดับนักเรียนชั้น ปวช.1 ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้น เปลี่ยนระบบการศึกษาเป็นระดับมหาวิทยาลัยหรือในกรณีแก้ไขปัญหามาไม่ได้ก็ ให้ปิดสถาบันการศึกษาก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ ดังนี้ หากปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาไม่ได้รับการแก้ไข อาจทำให้รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เพราะเยาวชนวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เป็นผู้ที่มาพัฒนาประเทศต่อไปและรัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษาคนเจ็บป่วย ดูแลสวัสดิภาพคนพิการจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ที่ควรได้รับการแก้ไขให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของปัญหาการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา
3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันนักเรียนอาชีวศึกษาทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงและนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ การป้องกันกลุ่มเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงในการทะเลาะวิวาทของต่างประเทศ

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

3. สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ใช้ไม่เหมาะสมหลายประการ ทั้งบทบาทคณะกรรมการอำนาจหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ การคุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนอาชีวศึกษาเพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กจึงต้องพิจารณาหลาย ๆแง่มุม อันได้แก่ความต้องการอันเนื่องมาจากธรรมชาติของความเป็นเด็กความต้องการปรับตัวทางสังคม ในการบัญญัติกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดหรือกฎหมายที่กำหนดวิธีการลงโทษแก่เด็กและเยาวชนก็ย่อมจะต้อง คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กประกอบกับ มีจุดมุ่งเน้นในการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ และการวางหลักประกันเพื่อป้องกันการกระทำความผิดจึงควรหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาเพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กเหมาะสมต่อสถานการณ์และมีประสิทธิผลมากขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในการป้องกันนักเรียนอาชีวศึกษาเองไม่ให้ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงนั่นเอง หากมีการป้องกันอาชญากรรมโดยจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งต่อการปรับปรุงตัวเยาวชนและการสร้างบุคลิกภาพที่ดีในตัว ที่ก่อให้เกิดการปรับปรุงที่ดีในตัวเยาวชนและทำให้บุคคลมีพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางที่ดีก็เป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรม หรือโดยการจัดการกับสภาวะทางสิ่งแวดล้อมที่เชื่อกันว่าเป็นที่มาของอาชญากรรม ซึ่งมุ่งที่จะแก้ไขสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวเด็กและเยาวชนที่จะนำไปสู่การกระทำผิด

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงที่มาของปัญหา ศึกษาถึงความหมายของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุหรือเตรียมก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง ศึกษามาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ประกอบคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 30/2559 ในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการ

ทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงรวมถึงแนวคิด
ทฤษฎีการป้องกันทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง
เปรียบเทียบกับ หลักกฎหมายสำหรับเยาวชนที่ใช้ความ
รุนแรงของต่างประเทศเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอ
แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

5. วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาแบบการวิจัยเอกสาร
(Documentary Research) และวิเคราะห์ (Analytical
research) ควบคู่ไป โดยผู้วิจัยจะค้นคว้าและรวบรวม
ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานทางวิชาการ
วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เอกสาร สำเนา บทความ
เอกสารเผยแพร่ หน่วยงานราชการ ระเบียบปฏิบัติที่
เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา วารสารต่างๆ ทั้งไทยและ
ต่างประเทศคำพิพากษาของศาล และข้อมูลต่างๆ จาก
อินเทอร์เน็ต

6. ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ามาตรการที่ใช้ในการ
ป้องกันนักเรียนทะเลาะวิวาทนี้ดี แต่ยังไม่ได้
ประสิทธิภาพเพียงพอ จึงขออภิปรายปัญหาแยกประเด็น
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่เข้ามาทำหน้าที่ในการ
คุ้มครองดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูงที่เป็น
ข้าราชการประจำและตัวแทนจากภาคเอกชนซึ่ง
ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ ครู
จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ด้านละ2 คนและผู้ปฏิบัติงาน
ด้านสวัสดิภาพเด็ก2 คนซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้มี
การกำหนดให้มีตัวแทนที่มีส่วนร่วมจากภาคประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาในการคุ้มครอง
เด็ก กฎหมายจึงควรที่จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้มีตัวแทน
ในส่วนของภาคสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข
ปัญหาของเด็กให้มากขึ้น เพราะบางกรณีการดูแลเด็ก
ไม่ได้ต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างเดียวเท่านั้น
แต่ต้องการผู้ที่จะเข้าใจและรับรู้ไปถึงปัญหาของเด็ก ซึ่ง
ไม่ใช่การเน้นบุคคลในกระบวนการเพียงอย่างเดียว เห็น
ควรให้บุคคลที่ใกล้ชิดนักเรียนมีส่วนร่วมที่สมดุลกันเพื่อ
มาช่วยกันระดมความคิดเห็นแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น สัดส่วนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กภาค
สถาบันการศึกษาต่อสัดส่วนภาคกระบวนการไม่สมดุล

ยังไม่เพียงพอที่รับรู้ปัญหาอย่างใกล้ชิด ทำให้การเข้าถึง
ปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนน้อยมาก อาจมีผล
ให้การดูแล เข้าใจและการรับรู้ปัญหาของนักเรียน
อาจศึกษาน้อยกว่าที่ควร

ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ.2546 วิธีเป็นมาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ดี
สามารถทำให้เป็นรูปธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก
และเยาวชนสรุปสาระสำคัญได้มาตรการสงเคราะห์เด็ก
มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และมาตรการส่งเสริม
ความประพฤติเด็ก นักเรียน นักศึกษา โดยหมวดที่ 2
มาตรา 30 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ไว้ 7 ข้อ คือ

1. อำนาจในการเข้าไปในเคหสถานเพื่อตรวจ
ค้นในกรณีมีเหตุสงสัยว่ามีการกักขังหรือเลี้ยงดูโดยไม่
ชอบ

2. ซักถามหรือกักตัวเด็กหรือนำตัวไปที่ทำการ
ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสงเคราะห์โดยให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวเด็กไว้เพื่อสงเคราะห์ ช่วยเหลือ
ไม่เกิน 12 ชั่วโมง

3. มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือ
ข้อเท็จจริง

4. เรียกให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

5. เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองเพื่อ
สอบถามและรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐาน

6. มอบตัวเด็ก แนะนำหรือตักเตือนผู้ปกครอง

7. ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็ก

ในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่มาตรา 6 บัญญัติ
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกัน
นักเรียนทะเลาะวิวาท และให้ถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์

2. กระทรวงมหาดไทย

3. กระทรวงศึกษาธิการ

4. กระทรวงยุติธรรม ประกอบระเบียบ
คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์
การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและ
คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พ.ศ. 2547 ซึ่งไม่รวมถึงเจ้า
พนักงานตำรวจและในการนำตัวเด็กไปเพื่อสงเคราะห์

ดังนี้ปัญหาที่พบคือ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานนั้น มีคำจำกัดความไว้โดยเฉพาะว่าเป็นเจ้าพนักงานลักษณะใด มีอำนาจหน้าที่เพียงใด ซึ่งตามมาตรา 4 มาตรา 6 ประกอบมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นั้นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องมาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีประจำกระทรวงทั้งสี่กระทรวงในกระบวนการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่ากระทรวงใดเป็นผู้รับผิดชอบที่แท้จริง มีผลทำให้มีการขัดข้องในการปฏิบัติงาน หากเกิดสถานการณ์จริงพนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงใดเป็นผู้เข้าควบคุมสถานการณ์ได้ พระราชบัญญัตินี้ไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ดังเช่นประมวลวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติวิธีการไว้ชัดเจนว่าผู้ใดเป็นผู้พบเห็น จับเชื่อว่าเหตุเกิด ผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ เช่นนี้จึงวิเคราะห์เรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน

กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ในขณะเกิดเหตุก่อการทะเลาะวิวาทหรือเตรียมก่อการทะเลาะวิวาทกัน พนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นและหน่วยงานใดปฏิบัติต่อไป ดังนี้หากจะป้องกันโดยการสงเคราะห์นำตัวนักเรียนที่ก่อเหตุหรือเตรียมก่อเหตุไปกักไว้ในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินั้น ผู้ศึกษาเห็นว่ามีปัญหาในเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง หน้าที่ทำอะไร หากไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบต่อไป

ซึ่งตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 ข้อ 1 กำหนดให้นำตัวนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทส่งเจ้าพนักงานตำรวจ ถือได้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในการป้องกัน ระวังเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ทันต่อสถานการณ์ทั้งยังมีความชำนาญในทักษะการควบคุมสถานการณ์ ทักษะในการควบคุมฝูงชนได้ดี

2. การป้องกันสวัสดิภาพนักเรียนตามพระราชบัญญัติ หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนอาชีวศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันได้ ต้องนำวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดมาใช้ โดยการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กและอาจมีการวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กมีความประพฤติเสียหาย

หรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด รวมทั้งการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจากอบายมุข คือ ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ยหรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ย และอาจวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

1. ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่ได้อันจะจูงใจให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร

2. ระมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือไปกับผู้ปกครอง

3. ระมัดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย

4. ระมัดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันเป็นเหตุให้เด็กประพฤติเสียหยา

5. จัดให้เด็กได้รับการศึกษาอบรมตามสมควรแก่อายุ สติปัญญา และความสนใจของเด็ก

6. จัดให้เด็กได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของเด็ก

7. จัดให้เด็กกระทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ปัญหาการนำตัวเด็กที่ก่อเหตุหรือเตรียมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทเพื่อกักตัวเด็กไว้เพื่อสงเคราะห์ คุ้มครองเป็นเรื่องการละเมิดสิทธิเด็กขัดต่อข้อตกลงสหประชาชาติทั้งขัดต่อมาตรา 40 มาตรา 42 แห่งเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กพระราชบัญญัติประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 46 ซึ่งการนำตัวเด็กไปกักตัวไว้ก่อนนั้น นักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในสถานะใด ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด จำเลย หรือผู้ต้องหา ตามมาตรา 42 กรสงตัวเด็กไปยังสถานแรกรับ สถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานที่อื่นใด เป็นระยะเวลา ไม่เกิน 7 วันนั้น เห็นว่าเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้มิได้เป็นเด็กเร่รอน เด็กขาดการอุปการะเลี้ยงดู ที่ควรได้รับการสงเคราะห์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก สถานที่รับเด็กจึงควรจัดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุนี้เท่านั้น ไม่ควรนำเด็กเหล่านี้ไปรวมไว้กับเด็กที่ควรได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าว

ส่วนของคำสั่ง คสช.ที่ 30/2558 ข้อ 1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวเด็กนักเรียนหรือนักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวไม่เกินหกชั่วโมง หากรวมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดไว้สิบสอง จะเป็นระยะเวลาสิบแปดชั่วโมง

เห็นได้ว่าเพียงต่อการระงับเหตุ อาจทำให้สถานการณ์คลี่คลายลงไปในทางที่ดี ป้องกัน ระวังการก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นให้นำตัวส่งยังเจ้าพนักงานตำรวจ เห็นได้ว่าคำสั่ง คสช.ที่ 30/2559 นี้ บัญญัติให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการควบคุม ระวังเหตุ ทันต่อสถานการณ์และด้วยระยะเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นทำให้ควบคุมสถานการณ์ได้

3. การกำหนดโทษเพื่อป้องกันหรือวางประกันต่อผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 การวางข้อกำหนดหรือวางประกันนั้น เป็นหลักประกันในการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดซ้ำ โดยให้ ผู้วางประกันเป็นผู้ควบคุม ดูแลบุตรหลานของตนให้ประพฤติตนให้ดี ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน แม้จะเป็นการป้องกันภายหลังก่อเหตุก็ตาม เนื่องจากเมื่อมีการบังคับปรับเงินประกันได้ ทำให้บิดามารดา ผู้ปกครองของนักเรียนให้

ความร่วมมือในการสอดส่อง ดูแลบุตรหลานให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้บุตรหลานของตนกระทำความผิดได้ ดังนี้ ผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กับคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบที่ 30/2559 เพื่อทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายขึ้นดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 78 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ปัญหาที่พบ คือ ตามมาตรา 78 ประกอบ 26 (3) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพียงโทษจำคุก หรือโทษปรับเท่านั้น มิได้มีการกำหนดโทษแนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิดหรือให้มีการวางประกันเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิด หากมีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ยุยง บังคับ ชูเชิญ ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กกระทำความผิดก็ตาม โดยการให้วางข้อกำหนดหรือวางประกันนั้นจะทำให้ผู้ฝ่าฝืนระมัดระวังป้องกันไม่ให้เด็กก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ เป็นการป้องกันได้ส่วนหนึ่งเมื่อฝ่าฝืนไม่ให้ความร่วมมือในการควบคุม ดูแล ป้องกันไม่ให้เยาวชนที่เป็นบุตรหลานของตนกระทำความผิด ทะเลาะวิวาทกันได้อาจเป็นเหตุให้ต้องถูกริบ ประกัน ได้ อีกประการหนึ่งคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ.2546 มาตรา26 (3)กำหนดห้ามมิให้ผู้บังคับชูเชิญชักจูงส่งเสริมหรือ

ยินยอมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิดหากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อพิจารณาตามมาตรา26 (3) จะสามารถได้เป็น2 กรณีคือ

1. การก่อให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิดได้แก่การบังคับชูเชิญชักจูง ส่งเสริมให้เด็กที่ยังไม่มีเจตนาประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิดมีเจตนาและมีความประพฤติ

2. การยินยอมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิดคือกรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแล้ววบุตรของตนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมแต่ยังยินยอมให้กระทำความผิดเช่น ยินยอมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิดจะเห็นว่าความรับผิดชอบทางอาญานี้เกิดจากการลงมือกระทำของบิดามารดา ส่งเสริมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือน่าเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ไม่ใช่ความรับผิดชอบทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนดให้พ่อแม่ต้องร่วมรับผิดชอบทางอาญากับลูกกรณีจึงแตกต่างจากการที่เด็กไปทำละเมิดซึ่งกฎหมายกำหนดให้บิดามารดาต้องร่วมรับผิดชอบกับบุตรโดยใช้คำสั่งใหม่ทดแทนจากกรณีดังกล่าวการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) มาใช้บังคับนั้นอาจจะเป็นการสร้างปัญหาและภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้นอาจไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่าที่ควร

ผู้ศึกษาขอสรุปคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ 30/2559 ได้นำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้สำหรับป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา ดังนี้

1. อำนาจในการกักตัว ในคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบที่ 30/2559 นั้น ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการกักตัวเด็กเพื่อสงเคราะห์ คุ้มครองเป็นการชั่วคราวไม่เกินหกชั่วโมง ในขณะที่ตามหมวด 7 ให้อำนาจ เจ้าพนักงานสามารถกักตัวเด็กได้สิบสองชั่วโมง เมื่อนำมาใช้ร่วมกันจึงทำให้สามารถกักตัวเด็กได้ถึงสิบแปดชั่วโมง จึงเป็นมาตรการในการป้องกันในระยะหนึ่งเท่านั้น

2. ความรับผิดชอบของบิดามารดา ผู้ปกครอง ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นั้นมิได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของบิดามารดา ผู้ปกครองโดยการวางข้อกำหนดหรือวางประกันเพื่อป้องกันการกระทำความผิด 3 กรณีแห่งพฤติการณ์คือ

- 1) ก่อเหตุทะเลาะวิวาท
- 2) ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

3) เตรียมการเพื่อก่อเหตุทะเลาะวิวาท
3. ผู้อื่น (ผู้ใด) ในคำสั่งที่ 30/2559 กล่าวถึงบุคคลที่ยุยง ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนมาตรา 64 ผู้อื่นที่กล่าวถึงนี้หมายถึงรุ่นพี่ ครู อาจารย์ บุคคลที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นนั่นเอง

4. สถานศึกษา หรือโรงเรียน ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโดยการให้ความร่วมมือกวดขันและเร่งรัดจัดทำมาตรการในการป้องกันนั่นเอง

ส่วนคำสั่ง คสช.ที่ 30/2559 ข้อ 2 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่ไม่ให้เรียกเงินประกันนั้นไว้เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก ให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

ดังนั้น การวางข้อกำหนดหรือวางประกัน ซึ่งตามมาตรา 78 ประกอบ 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กบัญญัติ ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับ ชู เชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการกระทำความผิด มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพียงโทษจำคุกหรือโทษปรับเท่านั้น มิได้มีการกำหนดโทษแนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิดหรือให้มีการวางประกันเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิด หากมีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ยุยง บังคับ ชู เชิญ ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กกระทำความผิดก็ตาม โดยการให้วางข้อกำหนดหรือวางประกันนั้นจะทำให้ผู้ที่ฝ่าฝืนระมัดระวังป้องกันไม่ให้เด็กก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ เป็นการป้องกันได้ส่วนหนึ่งเมื่อฝ่าฝืนไม่ให้ความร่วมมือในการควบคุม ดูแลป้องกันไม่ให้เยาวชนที่เป็นบุตรหลานของตนกระทำความผิดทะเลาะวิวาทกันได้อาจเป็นเหตุให้ต้องถูกริบประกันได้ หากบิดามารดาต้องร่วมรับผิดชอบกับบุตรชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากกรณีดังกล่าวการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) ประกอบคำสั่งคสช.ที่ 30/2559 ข้อ 2 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่ไม่ให้เรียกเงินประกันนั้นไว้เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก ให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กมาใช้

บังคับนั้นอาจจะเป็นการสร้างปัญหาและภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้นอาจไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่าที่ควร

จากการศึกษา สาเหตุ พฤติกรรม แนวคิด ทฤษฎีแห่งการกระทำความผิดกรณีทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาและแนวทางป้องกันปัญหา มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันปัญหานั้น ผู้ศึกษาพบว่า เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กับคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 พบว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติบัญญัติขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

7. สรุปผล

1. คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและอำนาจหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครนั้น ทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูงที่เป็นข้าราชการประจำและตัวแทนจากภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ครูจิตวิทยากฎหมายแพทยด้านละ 2 คนและผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิภาพเด็ก 2 คน เห็นได้ว่ามีสัดส่วนที่ไม่สมดุลกัน เนื่องจากในภาคประชาชนมีเพียงตัวแทนวิชาชีพอย่างละ 1 คน ซึ่งคือ วิชาชีพกฎหมาย แพทย์ รวมเป็น 2 คน แต่ไม่ได้กำหนดภาคสถาบันการศึกษาทำให้การเข้าถึง รับรู้ และเข้าใจถึงปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาน้อยลงไปด้วย

ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการเพิ่มอัตราส่วนภาคสถาบันการศึกษาเช่น ผู้บริหาร ผู้อำนวยการ คนใดคนหนึ่งเป็นตัวแทนจังหวัดละไม่เกิน 3 คนเป็นและตัวแทนนักเรียนแต่ละโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน จังหวัดละไม่เกิน 3 คน เพื่อระดมความคิดในการแก้ปัญหานักเรียนทะเลาะวิวาทกันให้มีมาตรการที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การกำหนดอำนาจหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นั้น ควรเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานตำรวจให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ด้วย เพราะพนักงานตำรวจเป็นผู้ที่มีทักษะในการควบคุมฝูงชน รู้วิธีปฏิบัติในการควบคุมสถานการณ์ที่ถูกต้อง ทั้งยังเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์ในการควบคุมสถานการณ์ด้วย โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะ

ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ต้องผ่านการฝึกอบรมการปฏิบัติต่อเด็กที่เหมาะสม และฝึกอบรมให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุเหล่านี้มิใช่อาชญากรดังเช่นบุคคลที่กระทำผิดทั่วไป

3. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา

ควรมีการกำหนดให้นำการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานะของนักเรียนอาชีวศึกษาด้วย เนื่องจากการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้นไม่ได้เป็นการก่ออาชญากรรม จึงไม่มีสถานะเป็นอาชญากร ที่จะตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหา หรือจำเลยตามกฎหมาย ดังนี้ ในการนำตัวนักเรียนผู้ก่อเหตุไปกักต

วไว้ยังสถานที่ต่างๆ ที่พระราชบัญญัติกำหนดในระยะเวลาไม่เกิน 7 วันนั้น จึงไม่เหมาะสม ควรนำคำสั่งคสช.ที่ 30/2558 ข้อ 1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวเด็กนักเรียนหรือนักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวไม่เกินหกชั่วโมงมาบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดไว้สืบสองชั่วโมงรวมเป็นระยะเวลาสิบแปดชั่วโมง เห็นได้ว่าเพียงพอต่อการระงับเหตุ อาจทำให้สถานการณ์คลี่คลายลงไปในทางที่ดี ป้องกันระงับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ดียิ่งขึ้นจากนั้นให้นำตัวส่งยังเจ้าพนักงานตำรวจ เห็นได้ว่าคำสั่ง คสช.ที่ 30/2559 นี้ บัญญัติให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการควบคุม ระงับเหตุทันต่อสถานการณ์และด้วยระยะเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นทำให้สถานการณ์อาจคลี่คลายลงไปในทางที่ดีขึ้น

4. การบทกำหนดโทษ

การป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากบิดามารดา ผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 78 ประกอบมาตรา 26 เป็นการกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย มีโทษทางอาญาเท่านั้น มิได้มีการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมาบังคับใช้ ดังนั้นการนำคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 30/2559 ข้อ 2 วรรคสองมาบังคับใช้ ซึ่งได้กำหนดให้นำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้คือ กำหนดให้มีการวางข้อกำหนด วางประกันเป็นเงินนั้น อาจสามารถทำให้ได้รับความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครองในการดูแลปกครอง และป้องกันนักเรียนกระทำความผิด โดยการควบคุม ดูแลไม่ให้เด็กเรียนก่อการทะเลาะวิวาทได้ แต่เป็นการสร้างภาระให้แก่ครอบครัวผู้ปกครองของนักเรียนเพิ่มขึ้น หากเป็นครอบครัวที่ยากจน สร้างความลำบาก

ให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดผลเสียกับสังคมส่วนรวมอาจไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่าที่ควร

ดังนั้น ควรเพิ่มเติมมาตรการวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนที่เตรียมการก่อเหตุไม่ให้มีโอกาสกระทำความผิดได้ ส่วนการวางหลักประกันตามคำสั่งข้างต้นไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เป็นมาตรา 78/1 ผู้ใด ฝ่าฝืนมาตรา 26 ผู้ศึกษาไม่เห็นด้วยเนื่องจากการสร้างภาระให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง และไม่อาจแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากบิดามารดา ผู้ปกครองนั้นไม่ได้มีเวลาเพียงพอที่จะควบคุม ปกครองนักเรียนได้ตลอดเวลา เนื่องจากต้องทำงานหาเลี้ยงชีพ และครอบครัว และกรณีเด็กกระทำความผิด บิดามารดา ผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนรู้เห็น ส่งเสริม สนับสนุนให้กระทำความผิดเช่นนั้น หากต้องมาร่วมรับผิดชอบอีกทาง เห็นว่าควรใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยใช้เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) มาใช้สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงเหล่านี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของบิดามารดาผู้ปกครอง ทั้งยังเป็นการปฏิบัติตามวิธีดำเนินการสอบสวนพิจารณาที่คำนึงถึงสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เกิดหลายสาเหตุต่างๆ คือ

1. สาเหตุจากนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้อยู่ในช่วงวัยรุ่น วัยคะนอง ทำให้สามารถก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ง่าย ด้วยต่ออายุวุฒิภาวะ การควบคุมอารมณ์ ยังคิดในการกระทำต่างๆ ยังน้อย รวมถึงหย่อนการอบรมความแปรปรวนของอารมณ์จากช่วงเปลี่ยนวัยจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น กระทำการใดๆ อ่อนประจบการัน ถูกชักจูงได้ง่ายหรือเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน ซึ่งจะก่อปัญหา ลูกโซ่ ตีกันซ้ำซากตามมา เอาคืนกันตลอด แทนที่จะเจ็บแค่สถาบันละคนก็ลามใหญ่โต จนกลายเป็นเจ็บกันข้ามชั้นปี เจ็บกันเป็นมรดกตกทอด ทบไปทบมาจนไม่รู้ใครเป็นฝ่ายผิด หากจุดเริ่มไม่เจอ เหมือนกับที่หาจุดจบไม่ได้ นานไปจึงเกิดเป็นศัตรูถาวรระหว่างสถาบัน ในเมื่อความจริง อาจไม่ใช่การเกลียดกันส่วนตัว

2. ปัญหาเรื่องของการบริหารจัดการ ในการรับนักเรียนเข้าใหม่ ควรมีการคัดกรองประวัตินักเรียนซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบันการศึกษา และภาครัฐ เริ่มตั้งแต่การอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษา การวางแผนบริหารจัดการภายในโรงเรียน ตัวสถาบันการศึกษาเอง มี

การจัดกิจกรรม การสร้างระเบียบวินัยภายในโรงเรียน การจัดสถานที่ ฯลฯ เพื่อรองรับการรับเด็กเข้าเรียน

3. ปัญหาจากยาเสพติดสุรา ทำให้ครองสติไม่อยู่ เกิดการก้าวร้าวและทำร้ายผู้อื่น เรื่องนี้ชัดเจน วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ฮอร์โมนในร่างกายกระตุ้นแรงดันของสติอยู่แล้ว เจอเครื่องมอมสติสัมผัสปัญญาเข้าไปอีก ผลพวงจากการที่เคยเสพ “ สมองตติยา ” สมองบางส่วนถูกทำลายไปแล้วอันมีผลต่อระบบประสาทบางคนจึงมีอาการควบคุมความโกรธไม่อยู่ หรือใช้ความรุนแรงได้ง่าย พฤติกรรมของเด็กบางคนก็มีสาเหตุมาจากเรื่องเหล่านี้

4. การทะเลาะวิวาทหรือถูกทำร้ายร่างกายแล้วคิดว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือ ครูอาจารย์ไม่อาจช่วยเหลือได้ จึงทำการแก้แค้นด้วยตนเอง เรื่องนี้เป็นปัญหาทางจิตภาวะ และวิธีการใช้เหตุผลของเด็กโดยตรง อาจมีส่วนจากตัวอย่างในสังคม หรือสิ่งแวดล้อมบ้างเหมือนกัน ถ้าเด็กโชคดีเจอเพื่อน ครอบครัว หรือที่ปรึกษาที่ดี ก็รอดไป แต่ถ้าไม่มี ก็คือเกิดเป็นปัญหาดังกล่าว แต่คงจะลดทอนความรุนแรงไปได้ ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม ซึ่ง ตาม ทฤษฎี การปฏิสัมพันธ์ (Interactional Theory) นักทฤษฎี Terrence Thornberry ได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับระดับอายุ (Agegraded) ว่าระยะเริ่มต้นทางอาชญากรรมสามารถดูได้จากความผูกพันทางสังคมในช่วงวัยรุ่น ช่วงนี้ จะมีความรู้สึกไม่ยึดติดหรือผูกพันกับครอบครัว การอุทิศตนให้โรงเรียน และความเชื่อในค่านิยมของสังคมเกิดจากอิทธิพลของชนชั้นทางสังคม และโครงสร้างอื่นๆ คือ เด็กที่เติบโตในสังคมไร้ระเบียบ จะเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีความผูกพันทางสังคมที่อ่อนแอและต่อมากลายเป็นเด็กกระทำผิดประกอบทฤษฎีกลวิธีสร้างความเป็นกลาง (Techniques of Neutralization Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า วัยรุ่นที่กระทำความผิดมีวิธีปลอบใจตนเองเพื่อให้สามารถกระทำสิ่งที่ผิดกฎหมายได้ โดยไม่รู้สึกละอายหรือหาเหตุผลเพื่อความชอบธรรมในการกระทำความผิดของวัยรุ่นนี้ เรียกว่า “กลวิธีสร้างความเป็นกลาง” ซึ่งมีการปฏิเสธ ความรับผิดชอบต่อการกระทำความผิด วัยรุ่นจะอ้างว่าสภาพแวดล้อมผลักดันให้เขากระทำความผิดและเขาไม่สามารถควบคุมหรือไม่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมของตนเอง วัยรุ่นจะกล่าวว่าสาเหตุที่ตนกระทำความผิดเพราะมีพ่อแม่ที่ไม่รักเขา มีเพื่อนที่ไม่ดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น อยู่ในชุมชนแออัด นอกจากนี้ยังปฏิเสธความเสียหาย วัยรุ่นที่กระทำความผิดมักอ้างว่าการกระทำของตนไม่ก่อให้เกิดความ

เสียหายต่อผู้อื่น เช่น เมื่อเกิดการต่อยกันก็มองว่าเป็นการตกลงของทั้งสองฝ่าย ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความดูแลในการศึกษา เรียบเรียง และให้แนวคิด คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ รวมทั้งกำลังใจจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.สุนทรียา เหมือนพะวงศ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ซึ่งได้สละเวลาในการให้คำแนะนำทุกแง่มุมทุกมิติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์นี้ ดิฉันภูมิใจอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้รับความเอื้อเฟื้อจากท่านอาจารย์ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญกฎหมายระดับแนวหน้าของวงการวิชาการ ทุกครั้งที่มีโอกาสท่านจะคอยติดตาม สอบถาม ความเคลื่อนไหว ก้าวหน้าของวิทยานิพนธ์ บางครั้งรู้สึกกดดันแต่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง ด้วยความรักและเคารพอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอาจารย์นักศึกษา อินทมาโน ผู้อำนวยการหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาชี้แนะให้คำปรึกษา ติดตามการดำเนินการเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ดล บุนนาค และอาจารย์ภูษิต ติระวนิพงษ์ ซึ่งกรุณาพิจารณา ตรวจสอบ ไปจนถึงชี้แนะให้คำปรึกษาและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินการ และแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมทั้งสละเวลาเป็นกรรมการในการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ของผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านแห่งมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มาโดยตลอดแก่ ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และกัลยาณมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจที่ดีและช่วยเหลือในส่วนต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา สุดท้ายนี้กราบขอขอบพระคุณนางจำรูญ แสงเทศ มารดาของดิฉันผู้คอยให้กำลังใจอันดีเยี่ยมตลอดมาจนทำให้การศึกษาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

9. บรรณานุกรม

จรัญ ภักดีธนากุล(2253) การกระทำความผิดทางอาญา. วารสารมหาวิทยาลัยศรีปทุม, ปีที่ 3
ฉัจฉริยา ชูตินันท์ (2555) อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือกฎหมายวิญญูชน

บรรเจิด สิงคะเนติ (2555)หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน

วารสาร บทความ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, รายงาน การศึกษาวิจัย. เรื่อง การพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตาม อนุสัญญาและมาตรฐานระหว่างประเทศ. บทที่ 1 กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2554,กรกฎาคม). กระกระทำคามผิดของเด็ก และเยาวชน. บทความศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร, ปีที่ 2, ฉบับที่ 3.

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในอาเซียน มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนตาม ระบบกฎหมายประเทศญี่ปุ่น (ออนไลน์) Wikicommons,Wikipedia.

เสาวนีย์ สวงนกลิน.(2557 ก.ย.-ธ.ค.). การบังคับใช้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำคามผิดของ เด็กและเยาวชน,วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ 7, เล่มที่ 3.

งานวิจัย

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. มาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน และนักศึกษา

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพพัฒนาศักดิ์ สำนักงานศาล ยุติธรรม, โครงการศึกษาวิจัย เรื่องการจำแนก แก่ไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชน ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับศาลยุติธรรม, หน้า 92-93

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. มาตรการทาง กฎหมายในการป้องกันเด็กนักเรียนตีกัน บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลในการดำเนิน มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนใน เอเชีย

ฐานข้อมูลออนไลน์

<http://www2.djop.moj.go.th/law> เว็บไซต์กรมพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชน /เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2559” พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (อ อ น ไ ล น์) www.nationalgangcenter.gov/Legislation/Texas “แก๊งอาชญากรทางถนน”

(ออนไลน์) (JNTO), National Geographic, The New Yorker, 2013, “กฎหมายเพื่อการต่อสู้กับแก๊ง ใช้ความรุนแรงในญี่ปุ่น